

# DEO OPTIMO MAX.

## UNI ET TRINO.

VIRGINI DEIPARÆ, ET S. LUCÆ
Orthodoxorum Medicorum Patrono.

# QUÆSTIO MEDICA,

*QUODLIBETARIIS DISPUTATIONIBUS*
*manè discutienda, in Scholis Medicorum, die Jovis quartâ*
*Martii anni* M. DCC. XXXIV.

## M. PAULO-JACOBO MALOUIN,

Doctore Medico, Præside. autore.

*An* Sagou *Phthisicis prodest?*

I.



QUANQUAM omnes una maneat Nox, hanc tamen omnibus non una inducit Ægrotatio. Suos habent morbos Optimates, Plebeii, Otiosi & Opifices; habent & suos, Temperamenta, Sexus & Ætates. Ita juvenilis ætas in muliebri præsertim sexu, *Phthisi* maximè obnoxia est. A Parentibus hâc labe contaminatis, quandoque Natis transmittitur; infausta hæreditas! sæpè Matrem & Infantem simul trucidat, eidemque mandat tumulo. Quos officiosa Phthisicis addicit sedulitas, sæpenumerò lacessit contagiosa; Uxorem & Maritum eodem telo plerumque conficit. Sæpe morbo alio ægrotanti per venas

ſerpit perfida. Corporis partes vel omnes abſumit; vel præcipuè inſidens Pulmonibus, ibi teterrimam infert vaſtitatem. Acuta eſt cum repente ferit ac celeriter necat; Diuturnave cum omnes corporis partes ſenſim delet ac depaſcit. Hieme ſævit & Æſtate, Vere & Autumno; maximè tamen quæ pulmones ſpeciatim afficit, Vere ut plurimùm exitialis eſt: quæ corpus univerſum, Autumno exacerbatur.

Inter *Phthiſis* primordia, magis præſentit Medicus, quàm pronuntiat. Facies pallida: Malæ rubeſcentes: turbinatum caput: palatum nimis altè fornicatum: dentes quaſi pectinatim commiſſæ: gingivæ albæ: collum longum: convexior cervix: thorax planus & anguſtus: depreſſæ ſcapulæ: mollis & ſqualida cutis: velox & laborioſa reſpiratio: in motu vel minimo, magnus anhelitus: tetrum inter odorem abrupta vox, *Phthiſim* prænuntiant.

Morbum hunc ſimplicem ne credas: gradus habet longè inter ſe diſſitos. Febrili cum calore, ſerotinis præſertim horis ſenſim obrepit, moleſto cum titillationis ſenſu in thorace, atque ſiccâ cum tuſſiculâ quæ nihil emolitur. Poſt modùm, tuſſis ſub auroram exacerbatur: ſtatim ſincera, ſubamaraque ſputa prodeunt, mox tenuia & ſalſa; excreanturque lapilli. In *Phthiſi* incipiente comes frequens dolor in latere, pulſus hinc tenſus & exilis; vix ſpiritum ducendi datur libertas: nonnullos commovent moleſtæ ſternutationes: in quibuſdam moleſtant ſanguinis fluxiones, atque ſtomachi obtuſa vellicatio; jam oppreſſio fit pectoris ponderoſa ante & retro ſtatis temporibus pungens: ſæpe febris erratica cum Lienis dolore: accedunt urinæ furfuroſæ ac rubræ: ſitis guttur angit: menſtruæ in Mulieribus ſubſident purgationes; aliquando puſtulæ erumpunt, vel maculæ apparent quæ terram, deinde furfurem latiſſimum colore referunt. Importuna tuſſis ægrotantem affligit: eliditur quoque in faucibus ſpiritus, & fervens difficili ſputo tumet Pulmo: ſæpius dulcia, alba, ſpumantiaque fiunt ſputa: admotas ori polluunt dapes; &, eheu quanta tuſſis, quantus adeſt anhelitus, quantas movent vomitiones, aſſumpta alimenta! tunc mucoſa ac lubrica faciliùs ejiciuntur ſputa, ſanguinis ſtaminibus ſæpe intexta: ſequitur febris tabida.

Ut plurimùm ſomni initio perturbantur Phthiſici, præcipites ab alto, fremebundi, quaſi deſilirent & immergerentur: alii exiliunt, ſimulque expergiſcuntur: hoc autem temporis puncto, pulſus mirum in modum velox ac tremulus eſt. Somni autem ſub exitu, capitis & colli ſudationes infeſtant, torrida verò pedum moleſtat ſiccitas. Quandoque inter ipſam tuſſim quieſcit pulſus, ſtatim verò increſcit. Inſuperabile adeſt faſtidium: exardeſcit potionis deſiderium; vel avidè appetuntur, vires autem non reficiunt cibi, imò corporis veluti infractionem, febrilemque calorem augent. Jam venter quaſi inanis, depreſſus, atque ſürſum ad thoracem convulſus; tunc corpus prurigine afficitur, lurida eſt facies, ſcapulæ ſunt alatæ, ſæpiùs erigitur ſupra dorſum, obvias hiando ut captet auras: per omnes inſpirationes narium pinnæ dilatantur: plurimus in pectore ſtrepitus, jam reſpirationis modum ſequuntur pulsûs ῥύθμοι. Tandem ubi in unum latus recumbit, urget acriùs jacentem inhærens dolor, acerbiorque fit tuſſis quàm ſi in alterum. Fœdior per noctem deſperatio: at rapidum nuncians ſolem aurora compeſcit mentem, animumque red-

dit. Intereà totius corporis habitûs uno tenore contabeſcit, dum concavantur tempora, rigidæ invertuntur auriculæ, umbroſo rotantur in antro oculi, nares fiunt acutæ, conſuuntur buccæ, protuberant Malæ, depreſſa ſunt labia ac dentibus affixa: os patulum eſt, parviſque ulceribus aſperatum; fauces exardeſcunt, dolentque, qui dolor ad aurem pertendit ut plurimùm (ſi bene fida noſtra obſervatio) ſiniſtram. ubi verò abeſt faucium dolor, tùnc acuta & moleſtiſſima in utrâque aure ſæpe tenſio eſt. Sanguifera vaſa calidiora quàm circumpoſitas carnes deprehendit Medicus perſpicax. Incurvantur ungues pallidi. Quid quòd pediculorum ſæpe moleſta eſt copia; fitque totum ſtrigoſum corpus. vides? quæ calamitas!

Jam ſuperficie lævi inæqualiter rotunda ſputa, cœnoſa, cinerea, purulenta, luthea, viridia, ſubcærulea, ferruginea, ſubnigrave prodeunt. Si prunis ea ſuperfundas, nares fœtore gravi infeſtari ſenties: immiſtus violarum ſyrupus vireſcit: ſi verò illa in aquam injeceris, huic quaſi immiſceri, ſtatimque fundum vaſis petere videbis: ſi conquaſſentur in aquâ, hæc lacteſcit; deſperatam tunc eſſe rem intelligito. Jam capilli defluunt: plenus effervеſcit in gutture pulmo, mortiſque crepat omina. Nulla intervenit quies, omnia in pejus ruunt; mira tamen eſt cogitandi & loquendi facilitas, atque flagrans ſalutis deſiderium ac ſpes. nequaquam; ſi ſputa prodire deſinant; ſi dentes exardeſcant admodùm: ſi uvula fervens ulceretut; cum ſudoribus nocturnis, atque fœdo alvi profluvio; præcipuè ſi pedes, ſi manus intumeſcant, placida brevi obrepit mors, quæ cita & certa, etiam ab initio morbi, ſi huic accedant *Variolæ*.

Nec victimam priùs mactat crudelis, quàm nutritium ſuccum totum ſuxerit, omneſque humores infecerit *Phthiſis*. Hujuſce luis curatio tentanda-ne eſt ſanguinis miſſione? non-niſi in morbis quos aliquando excipit Tabes, uſurpanda; tunc extractus ſanguis valdè calidus, rutilus, ac parum cohærens eſt. Medicamentis-ne? parcè & cautè admodùm. Monſtrum demulcere, quàm aperto marte adoriri tutius eſt. Sit medicamentum in Alimento, quod acida obtundendo, muriatica leniendo, chylum ſanguini & humoribus congruentem efficiat, liquorumque diſſolutioni obſiſtat. Sic labantem nutritionem reſtitues, humorum corruptionem præcavebis, uno verbo, Phthiſicis proderis.

I I.

FELIX qui potuit genuinas morborum reperiſſe cauſas, atque perſpicax in re tam arduâ, obſcurâ tantùm cernit acutè! factus obſervationibus dives, ad illorum curationem ſecurè tranſit. Abſtruſa ſanè res, ipſummet ægrotationum attigiſſe fontem. Medicorum longè doctiſſimus *Hippocrates*, veram morborum omnium, quorum rectè obſervarat *ſymptomata*, cauſam non ipſe ſemper agnovit; hinc ad abditam ſupremi numinis virtutem confugere coactus, τὸ θεῖον in morbis arguebat. Ut a mechanicâ pluribus legibus ac diverſimodè ordinatâ pendet ſanitas; ſic a pluribus, diverſiſque cauſis procreatur Morbus. E multiplici itidem fonte exurgit *Phthiſis*: ab aëre ipſo, Vitæ aliàs incentivo, ſi marinus eſt, paluſtris, aut carbonum præcipuè foſſilium fumo oppletus. Vel a naturali Pulmonum infirmitate Tabes invehitur, cum ab ipſo ortu minùs cohærentes inter ſe particulæ quibus conſtant fibræ, laxiores ab his effingunt canales, molliores conformant pulmones. Vel nutritiæ lymphæ vitio pulmones

ſenſim contabeſcunt, ubi illa nimis glutinoſa, minùs fluida, magis terreſtris, in tenerâ pulmonum compage concreſcit, ipſiuſque moles aggeritur; hinc ſequuntur obſtructiones, calor augetur, lapillorumque fit concretio Vel ab impetu Cruoris in ſuis principiis à ſeipſo diſſidentis, ubi inordinatus fit, & internus, & orbiculatus illius motus; aut ubi rareſcens, lenteſcenſve moratur atque reſidet in arteriarum præſertim capillarium extremis, maximè ad fines, ubi in venas deſinunt arteriæ. nam a lato in anguſtum per pulmones fluit ſanguis, cum hoc in viſcere, ipſis arteriis venæ anguſtiores ſint & pauciores; inde inoculationis punctum difficiliùs in pulmonibus quàm cæteris corporis in partibus tranſcendit arterioſus cruor: truditur ſanguis ſanguine, ſicque augetur obex; diſtentâ etenim poſteriore canalis parte, anguſtatur anterior. turgida ſanguine vaſa comprimunt vicina: compreſſionis punctum ſanguini per latus fluenti ponit obicem; ſic concipitur tumor: ſic exiſtunt tubercula, quæ quidem ſuppuratura ſunt, cum diſſolvuntur morati humores, corrumpunturque ſimul cum ſuis canalibus; & tunc puris expuitio fit. Integræ verò partes quibus diſcriminantur tubercula, ſi unà inficiuntur ac putreſcunt, incolumi exteriori pulmonis membranâ, Vomica fit; & intereà conglutinatur ut plurimùm cum *Pleurâ* pulmonum pars altera. Vel non ſuppuratura tubercula, ſed ſenſim increſcentia ſpiritûs vias præcludunt, tandemque ægrotantem perimunt. Sæpe etiam Hepar ſimul obſtruitur, unde Bilis ſecretio minuitur, hinc ſputorum ſapor & aliquando color, hinc tinguntur intenſiùs urinæ. Quod ſi in pulmones pituitoſa & muriatica defluat colluvies, hujus ſalſedo illos irritat, ſcabra fiunt ipſorum involucra & roduntur; hinc διάβρωσις: ſequitur febricula: ſuccedunt parva ulcera: univerſum liqueſcit corpus. Humida hæc illuvies ſi per Medullam-*oblongatam*, ſpinalemque defluit, ſcapularum inde & lumborum fit dolor; interioreſque Capitis partes vacuæ videntur ipſi eſſe: depravantur ſimul ſucci nervorum, hi non nutriuntur; ſequitur Tabes-*dorſalis*, quæ utplurimùm accidit nimiâ venere utentibus, vel *gonorrhœâ*, albove fluore laborantibus; ſic quidem nutritia evaneſcit lympha; hinc corporis intabeſcit habitus. Si ſupra coxendicem illa tantùm effunditur, poſt diuturnum dolorem crus tabeſcit, atque nervorum fit reſolutio. *Renalis* autem producitur Tabes cum ſpinam circa, ren intumuerit, ſuppuratuſque fuerit; unde febris fit Phthiſica. In quibuſdam per fœda ulcera altor ſubtrahitur ſuccus, tabo polluitur ſanguis; hinc putrida fit febris. Ubi per Inediam, per Lactatum, per Diabetem, vel per Diarrhœas maxima fit ſuccorum alibilium conſumptio. Ubi per ſanguinis fluxiones inanita vaſa ſanguifera, corporis liquores avidè ſorbent, & alibiles deprædantur ſuccos, tunc corporis ambitum alluere deſinunt, dum inanitate collapſa feriantur ſecernentium tubulorum ora; unde parca vel nulla lymphæ ſecretio, atque ex hâc nullâ ſucci nutritii ſeparatio; hinc propriæ ſubſtantiæ conſumptio ſenſim ſuccedit. Vel in ſtrumoſum *Mezenterium* chylo præcluditur aditus; hinc ſanguis & humores nutrimento ſuo fraudantur; hinc effœti fiunt, ſtatimque incaleſcunt & acrimoniam *alkalinam* contrahunt. Vel intra corporis liquores admiſſa alimenta ſimul corrumpuntur; hinc ſæpe illiqueſcit corpus. Quin imò *Phthiſim* ſæpe creat nimia ſanguinis copia. quæris quid poſſit ad tabem πληθώρα? audi: ipsâ corrumpitur omnis ſecretionum ordo, dum ſanguis pleno nimis

flumine ruens, vixque suis exceptus vasis, hotum distendit comprimitque latera; sic lymphaticorum tubulorum obliquè enascentium aditus humoribus confertim affluentibus, intercluditur; hinc concidit *nutritionis* opus, tabescitque corpus. Suis & ipse Obesus viribus opprimitur, cum ad summam corporis habitudinem pervenit, majore factâ in ipso humorum collectione quàm dissipatione; hinc varii & diversi liquores simul congesti pugnant interse, ac dissolvuntur. Pari ferè ratione Juvenes rapit sæpe maturior vis, cum summum incrementi apicem adepti, succos parciùs insumunt: hinc minùs renovantur humores, hinc simul incalescunt; hocque eò magis, quòd juvenili in ætate humores sunt maximè oleosi; contra in Senectute aquosi: in Pueritiâ verò *gelatinosi* magis sunt. multò faciliùs autem *alkalinam* acrimoniam suscipiunt oleosa, quàm & *gelatinosa*, & aquosa; hinc faciliùs in Juventute, quàm in Pueritiâ aut in senio, sanguinis motus internus, in putredinis motum degenerat. Præter hæc, ubi antecesserunt malè sanatæ *Pleuritides*, *Peripneumoniæ*, *Variolæ*, aut *Morbilli*, sæpe accedit Phthisis; quoniam his incensus sanguis *urinosus* fit & volatilis, atque aliquâ sui parte in pus convertitur, partes quibus insidet adurit, & vicinas serpendo depascit; sic corpus clade horribili sensim absumptum extabescit. Quid plura? quæ solitas egestiones supprimunt; quæ fluxiones commovent; quæ corporis succos dispergunt, absumunt, corrumpunt-ve; uno verbo, omnium morborum causæ *Phthisim* inducere valent. Hæc autem aliquando causam habent ab acidis, quæ ex alimentis acescentibus, vel ex ægrotantis humorum intemperantiâ oriuntur. scilicet acidorum improbitate sanguis & lympha concrescunt, sequunturque obstructiones, quibus accersita febris dissolutiones parit. Sæpius à muriaticis *Phthisis* causæ sunt repetendæ, cum nativus in Animalibus *ammoniacalis* sal immodicè augetur, vel cum lymphæ ac sanguinis parte oleosâ non satis aptè commiscetur; in aquosâ verò dissolutus, simul cum ipsâ uno agmine defluit; hinc variæ fiunt diluvies, & ab indole nutritia desciscit lympha. Hâc ratione divelluntur partes quibus conflatur sanguis; tunc quasi evolutæ, *urinosæ* fiunt; atque corrumpuntur. Sic indicantur quæ sint nocitura, quæ profutura sint, quibusque auxiliis vincere vim morbi Natura possit. Nil moreris; veneni causas, & vitia, & modos noscis, Remedium accipe.

## III.

PHTHISICAM labem, sæpius quàm Galli, experiuntur Britanni; diligentiùs inde remedia quæ ipsos à *Phthisi* incolumes præstarent, investigarunt. Jam abhinc ferè seculo per Orientis oras navigantes præstantissimum in Tabe remedium nacti sunt. Hodie autem *Londini* per vicos & plateas vulgò venditur: *Parisiis* verò omnibus pene ignotum est. Ex arboris trunco depromitur. Arbor hæc * *Todda panna* est, Palmæ species. In Indiis orientalibus, in regione *Malabaricâ* præsertim, nascitur. Caudice surgit quadraginta & ultra pedes, alto. Ut plurimùm sesquipedalis est hujus diametralis crassities. E terrâ primò erumpens subdio sine caudice conus est. Prima coni tegmina foliacea sunt. Ab horum sinu subinde emergunt folia pinnata, spiculisque armata. Inter hæc, ecce novus fructifer conus exurgere incipit, ubi quintum sextumve annum arbor attigit. Fructifer hic conus reflexos sensim exhibet ramusculos, fructibus ornatos. Fructus oblongus, primùm virescens pisi magnitudi-

* Vide *Horti indici Malabarici*, *Partem tertiam. p. 9. Tab. 13, & sequen.*

nem, dein crefcens, prunum craffum adæquat, mox flavefcit, & omnino maturus ex rubro infufcatur. Ramufculi fructiferi cum foliis ac foliaceis contegminibus decidui, extuberantia fui ftigmata relinquunt; fic quotannis prominentem exhibent annulum; ficque affurgit caudex. Centum & ultra extuberantibus annulis diftinctis circumdatur. Cortice fquamofo, extra cinereo, intra purpureo veftitur. Lignum albicans, molle, ac fpongiofum. hoc in frufta cædunt Indigenæ, & in aquam macerandum immittunt; poftea ftrenuè contundunt; deinde colant; tandem fubfidere permittunt, claramque aquam fupernam effundunt. In ipforum nutrimentum cedunt remanentes *Fæculæ:* ex his placentas effingunt, atque in panem excoquunt. Illas-ve exficcant fæces & in grana committunt; hoc apud indigenas *Sagou*, apud Britannos, *Sagu* nominatur. Ex *Goâ* atque ex *Bengalâ* in Europam deportatur. Κείμνου fpecies fufco-albicans. Aquofo fapore fuave eft. Evidentem nullum odorem fpirat. In aquâ calidâ omnino diffolvitur: in frigidâ vix: in oleis nullo modo: in aquâ-vitæ indurefcit. Ex ipfo per plures æftivos dies aquâ mollito, nullum ope diftillationis chimicæ, ardentem-fpiritum extraxi; ex omnibus verò fermentatis farinis, fpiritus-ardens elicitur. *Sagou* in aquâ calidâ loti cochlear exiguum femiunciâ grave, in aquæ perpetuò calidæ unciis fexdecim, fi per tres circiter horas quiefcat, in placentam molliffimam & gummofam concrefcit; deinde fuperna transfunditur aqua, atque *Sagou* remanens & rubellum factum, cochleari accuratè diluitur, fenfim refundendo calentem aquam in quâ maceratum fuit. tunc colatur nullis vel paucis remanentibus quifquiliis. poftea igni imponitur, & ubi ebullire incipit, adduntur partitè lactis vaccini unciæ fexdecim, atque per folidam fefquihoram æftu æquali fervefactum excoquitur in pultem facilè forbilem & fuaviffimam, cum aliquâ Mellis vel Sacchari temperatione, præcipuè fi aquâ fimplici fine lacte coquitur. Facilis digeftionis cibus eft, maximè refocillans, & exquifitiffimis menfis ob faporem non indignus. Medicamentum autem inter præftantiffima non fecundum ad humorum diffolutionem præcavendam, acria quæcumque five acida, five muriatica, *alkalina*-ve temperando.

## IV.

NIHIL intentatum reliquit gula Hominis fame conciti, vel induftrio luxu abrepti. Hic prope ex univerfis quæ terra profert, alimenta fibi præparat, Animantium cupidiffimus. Ex Plantis, ex Animalibus, quin & ex Foffilibus condiuntur dapes. inter illa quæ humano generi alendo idonea funt, primas facilè tenent Fruges; & quò longiùs ab his cætera recedunt, eò longiùs de legitimo nutriminis fcopo deflectunt. hinc foffilia ad id minùs appofita: animalia magis. inter hæc, deteriora carnivora: meliora quæ plantis pafcuntur; atque ex his eligendæ partes quæ ex plantis minùs immutatis conftant, ut Lac. Communis Animantium cibus, fruges: ex his fimpliciffimæ, faluberrimæ, ac fuaviffimæ depromuntur dapes. Alimentum fimul & Medicamentum exhibent; ut alimenta, fruges omnibus naturis funt utiles; ut medicamenta, intemperatis cujufmodi fint, fua cuique in frugibus ftat oppofita & falutaris materia. Medium tenent plantæ, foffilia inter & animalia. Nativam principiorum in foffilibus fimplicitatem plurimùm imitantur fruges, fed fixæ minùs, & tubulis jam inftructæ, animantium quafi rudimenta funt; at verò

ſuis in principiis minùs diffidentes, corruptioni non æquè obnoxiæ ſunt atque animalia· horum principia, motu & calore nativo plurimùm ad *alkalinam* acrimoniam tendunt; hinc ſumma carnium ad corruptelam proclivitas; hinc alimenta ex his deprompta, inteſtinorum lævitatem, dejectiones fœtidiſſimas ſæpius pariunt; ulcerum ſordem augent; febrium æſtus concitant, unde colliqueſcunt humores. Piſces porrigis? dulcis revera cibus, & plerumque facilè ſuperabilis; ſed acriùs adhuc & citiùs quàm cætera animalia in putredinem labuntur. Alimenta autem ex plantarum familiâ deprompta, difficiliùs in corpore animali corrumpuntur: immutantur verò in humores omnibus ſecretionibus obeundis aptos, atque animali œconomiæ ſufficientes. Inter illa cæteris multùm præſtant Farinæ: omnium ſeculorum uſu, comprobatus eſt cibus ex ipſis depromptus. Alimenti dotibus quas eximiè cæteras inter farinarum ſpecies poſſidet *Sagou*, Medicamenti vires addit: gummoſum, quamcunque humorum acrimoniam obtundit & lenit; ſicque nutriendo, ſimul corruptionem præcavet. An melius quis habet Phthiſicis ſuadere; ſecundâ, remedium adhibere quid moraris, alite?

V.

UBIQUE terrarum, omni Ævo, eximias farinarum virtutes arte perficere ſtuduit Homo, novitatis cupidus. ſic valde tritum in omnibus pene morbis apud Græcos ex χόνδρω & τράγω alimentum. Apud Romanos primò maximè uſitatum fuit Far; deinde Alica ex Zeâ factitia; poſtremò Far priori diverſum, & ex hoc adorea liba conficiebant. Hodie verò Itali ſuum laudant *Vermicelli*; *Semolam*, *Pedemontani* & *Sabaudi*; *Grutum*, *Armorici* ac *Delphici*; avenaceam *Atheram*, *Neuſtriaci*, quæ *Habern muos* Germanorum. Ubique variæ venditantur polentæ: ubique laudantur Oryza & Hordeum glumis purgatum. At verò his omnibus palmam præripit *Sagou*; maximè reficiens cibus, benigno calore corpus fovet. oryza verò ardenti ſæpius hæret ſtomacho, quem prægravat. Hordeacea ventriculum & inteſtina flatuum copiâ ſollicitant: detergent quidem, ſed quas ſublevant partes, ſimul deterunt. Stomacho & inteſtinis plurimùm contra prodeſt *Sagou*, ea blandè fovendo, humectando, ſimulque ab humorum ſaburrâ tuendo. Numquid *Chocolati* uſus commodiùs refocillat? obſtat craſſius oleum quo depſitur *Cacao*: diu ſuſtentat, ſed in vaſis diutius moratur; corporis liquores commovet; atque cardiacos morbos nonnunquam concitat. in corpore facilè ſuperabile *Sagou* celeriter nutrit, celeriter egeritur. Nec æquè refrigerans eſt, atque * Avenacea; hæc corporis aquoſos humores ad glandulas nimiùm alliciunt; hinc in *Phthiſi* moleſta inteſtinorum augetur lævitas; hinc ſaliva, liquor *gaſtricus*, ſuccuſque *pancreaticus* vapidi fiunt. Vitæ noſtræ principiis magis amicum *Sagou* ignem animalem, vitæ flammulam non extinguit: tabidum calorem obtundendo, nativi caloris vices obit. Procul eſto

* Cum nonulli etiam peritiſſimi ſcripſerint, avenacea calefacere; notandum Avenas pro Regione in quâ naſcuntur eſſe habendas; ſic in Aſiâ & in Africâ, aut nihil proſunt aut nocent, ipſis etiam equis. Variæ prætereà diſtinguendæ ſunt avenarum ſpecies, quarum duas hîc agnoſcere ſatis eſt: ſcilicet, una avena major hiemalis dicta, quæ ſeritur menſe Septembri; altera avena æſtiva dicta, quæ Martio conſeritur. Hiemalis autem avena multò magis quàm æſtiva refrigerans eſt. Cæterùm avenæ omnes refrigerant, quamvis etiam terras calefacerent, ut cum Agricolis loquuntur qui hâc in re à nobis diſſentiunt,

in *Phthisi* cibus omnis frumentarius ; non enim summovet miseros tumultus à salibus concitatos ; contra intendit sanguinis motum, hujusque pars rubra nimia fit. *Sagou* verò chylum blandum cum sanguine non æstuantem præbet, atque lympham nutritiam & humectantem, copiosam conficit. Cerealia omnia quoquomodo parata, spirabilia bruta concitare solent. Amygdalina quidem oleo suo leniunt, corruptionem amovent, & calorem phthisicum refrænant, sed parum gummosa, parum nutriunt ; crassa autem cum sint & prægravia, per corporis canales ægrè viam sibi moliuntur : tumescentia humorum principia comprimendo dissociant ; hæc seorsim existunt, & gravant. Cerealia inter & Amygdalina medium tenet *Sagou* ; gummosum acria lenit : æqualis cibus, leniter cum reficiendis humoribus miscetur : æstuantes corporis liquores deprimendo, malè cohærentes ipsorum partes conjungit & refocillat : febrium ardorem compescit, nativum calorem fovet ; atque speciatim fluxiones sistit. Sæpe, proh Calamitas ! in *Phthisi* confirmatâ, ubi tussim sedas, salsam colluviem leniendo, imminuto sale muriatico, corruptionem foves. Contra debellando corruptionem, tussim aliquando exacerbas, dum *alkalinam* acrimoniam delendo, ad muriaticam revocas. Hoc in statu morbi, muriaticis ita concilianda dulcedo est ut putredinem simul inhibeas : hoc opus, hic labor est. hoc autem assequeris, si, quod adhibes remedium, corruptorum humorum effluxum per cutis meatus sensim promovet, succos lenientes & à putredine maximè abhorentes in illorum locum sufficiendo. Id aliquando muneris adimplet Lac : muriatica mitigat, atque recentem subministrat nutritiam lympham, dum veterana effluit. At sæpius in stomacho lac acescit ; atque semper nocet, ubi aliquo in viscere hæret obstructio. Omnibus autem virtutibus quibus pollet lac, iisdem præditum est *Sagou*. non acescit autem lactis modo ; cumque in alimentum cedat subtile admodùm ac tenue, per obstructa viscera obrepit facilè, iisque nutrimentum invehit. Opportunissimum alimentum, præstantissimum medicamentum. Optimum in *Phthisi* ut sit medicamentum in alimento ; & alimentum in medicamento. Utrumque eximium præstabit *Sagou*.

*Ergò* Sagou *Phthisicis prodest*.

## DOMINI DOCTORES DISPUTATURI.

| | | |
|---|---|---|
| *M. Otto-Casimirus* Barfeknecht. | *M. Michael* Peaget. | *M. Philippus* Hecquet, *Antiquus Facultatis Decanus*. |
| *M. Robertus-Hubertus* Linguet. | *M. Nicolaus* Letellier. | *M. Joannes Baptista* Chomel, *Medicus Regis ordinarius*, *&* *è Regiâ Scientiarum Academiâ Veteranus*. |
| *M. Jacobus-Antonius* Millet, *Pharmaciæ Professor*. | *M. Petrus* Afforty. | *M. Philippus* Caron, *Antiquus Facultatis Decanus*. |

Proponebat Parisiis CLAUDIUS CAROLUS DE JEAN, Parisinus, Baccalaureus Medicus, A. R. S. H. 1734. à sextâ ad meridiem.

Typis QUILLAU, Universitatis & Facultatis Medicinæ Typographi, 1734.